

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:
Pe un an --- 40 Lei.
Pe jumătate de an --- 20 Lei.

Țipare odată în săptămână:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Misiune religioasă la C. F. Române în Arad.

Vremile noi sunt ale orientărilor noi de viață, alimentate de duhul rătăcirii. Ademenirilor acestui duh, ce îndepartează dela simțul de datorie, de respect cătră societate, și chiar cătră sine, e spusă mai ales muncitorimea noastră dela orașe, care împovorată de lucru, nu ajunge a cercetă Biserica, ori atinsă de bruma vremii, nici nu o mai caută. Acest element social valoros, espus la atâtea tentații, merită atențiunea celor chemați să conducă sufletele spre binele. obștesc. Aici se împune descinderea lor în mijlocul muncitorilor, o propagandă ambulantă cu conferențe și scrieri educative ușoare.

Prin aceste metode noi ale apostolatului se dă cuvântul lămuritor și dătător de conștiință, care va face să resară de nou simțirea cea caldă a vieții sănătoase creștine, ce nu atât drepturilor, ci mai ales datoriiilor trăește

E cunoscut, că în scopul producerii unei discipline sufletești de încredere la conducerea C. F. R. s'a înființat secția, „Serviciul religios și al propagandei culturale” sub direcția Arhimandritului *Galacteon D. Cordon* dela Metropolia București. P. C. Sa și-a organizat acum secția numind conferențieri religioși la diferite centre, la Arad pe părinții *Romul Nestor*, prof. de teologie, și *Ioan Ardelean*, preot în Micălaca. În turneul său de inaugurare a Serviciului Religios, a ajuns P. C. Sa Sâmbătă, la 28 Iulie n. în Arad, având în suită pe părintele conferențiar *Cezar N. Vuza*, profesor în Iași și pe secretarul său *Serbanescu*.

Adunându-se funcționarii și muncitorii dela stațiunea Arad în sala de așteptare, s'a

făcut inaugurarea conferințelor religioase într'un chip, ce a rămas imprimat în sufletul participanților. Întăiu vorbește părintele *Ioan Ardelean*, prezintându-se în calitate de conferențiar al Serviciului, într'un mod, ce îi face cinste și aratând necesitatea patrunderii cuvântului și chipului Domnului în sufletul împovorat al muncitorimii și funcționarimii dela Căile Ferate.

Urmează apoi discursul înflăcărat al părintelui conferențiar *Vuza*, care apelează la sentimentele de dragoste cătră țară și neam a celor din serviciul C. F. R.

Acum vorbește părintele Arhimandrit *Galacteon D. Cordon*, de o înfațișare aleasă și ca esterior și ca inteligență. Vorbește concis, pe înțeles și captivant, într'o adâncă tăcere:

„Ce rost avem noi aici? În fața DVoastre se află arhimandritul *Galacteon*, fiul unui funcționar dela Căile Ferate Române. Unul din sfinicii primatului, mi-am îndreptat privirea asupra DVoastre. Care a fost cauza? Fiecare cerea dela cei din serviciul C. F. R. disciplină, dar nime nu se gândia, că Vă trebuiește și puțină odihnă. Să vă dea posibilitatea de recreare sufletească între orele de lucru și orele de odihnă fizică. Și atunci am întrevenit. Ca fiu de funcționar, cunosc situațiunea, viața funcționarului dela C. F. R. Am mijlocit și am avut satisfacțiunea să văd toată bunavoința conducătorilor DVoastre. Am mijlocit, ca să procur pe seama DVoastre în broșurele o lectura recreatoare. Am mijlocit și un cinematograf. Lucruri la noi cu greu de îndeplinit.

Am încercat și o mare durere, am întâmpinat un mare pesimism. La Vitileanca . . . Încercările trebuie să ne trezească. La Vitileanca am spus'o, că funcționarii dela C. F. prin jurământ se leagă lui Dzeu de a primi pedeapsa pentru neîmplinirea datoriiilor. Aceștia au lipsit acolo de datorii. Îmi fac o

tristă datorie de a Vă chema la plinirea datoriilor. Fieștecarele la locul său plinește o importantă datorie. Cum un șurub lângă două roate. Responsabil este fieștecarele. Responsabil eră acarul, că nu și-a plinit datoria și astfel s'a dat nenorocirea.

Noi conferențiarilor religioși avem programul de a Vă da hrana sufletească de recreare, de întărire. Vă rog să ne dați ascultare cu toții. Între noi nu există deosebire. Fiecare e cetățean român, nu este pentru noi nici un străin. Aduc salutul funcționarilor dela C. F. R. din București. Trăiască Regele, Regina și întreaga dinastie română. Trăiască funcționarilor și muncitorii dela C. F. R.!

În urmă vorbește directorul regional dela C. F. R. di *Pop*, mulțumind P. C. Sale pentru venire, și îl roagă a veni cât mai des în aceasta misiune. Adresându-se apoi subalternilor săi îi îndeamnă la conștiințozitate în plinirea datoriilor, căci greșeala cea mai mică poate să producă nenorocirea cea mai mare.

Încheiată conferința, P. C. Sa distribue apeluri aduse pe seama funcționarilor și muncitorilor.

După adunare apoi pleacă cu suita Sa în comuna *Micălaca* pentru a cunoaște poporul nostru, iar a doua zi, Duminecă după amăezi, la *Miniș*, unde poporul încunoștințat de vreme, l-a întâmpinat cu mari onoruri. Aici a lăsat atât P. C. Sa, cât și părintele *Vuza* frumoase amintiri cu discursurile lor naționale despre vremile mari, ce le-am trăit și ne-au produs împlinirea visului național.

În ziua următoare și-a continuat P. C. Sa turneul de misiune la *Timișoara*.

În urmă mai am să amintesc acelea broșurele și cărți de propagandă a Serviciului, ce le-a distribuit P. C. Sa între cei prezenți și au urmat să se distribue funcționarilor și muncitorilor dela C. F. R. de sub direcția *Arad*.

1. Simțământul religios înăscut în firea omului, de Arh. *Galacteon D. Cordon*.

2. „Nu numai cu pâne va trăi omul“, de Arh. *Galacteon D. Cordon*.

3. Cine grăește adevărul? de Arh. *Galacteon D. Cordon*, scriere de apărare a credinții și instituțiilor ortodoxe față de sectari.

4. Ce este Adventismul, de Arh. *Galacteon D. Cordon*.

5. Câteva documente din vremea ocupațiunii germane în România, de Arh. *Galacteon*.

6. Persoana lui Isus Hristos, de preotul *Manea S. Păpescu*.

7. Iată mirele vine . . . de preotul *Manea S. Păpescu*.

8. Primul cuvânt adresat funcționării și muncitorimii dela C. F. R. din Iași, de preotul *Cezar N. Vuza*.

9. Munca și foloasele ei, de preotul *Cezar N. Vuza*.

10. Cel mai scump mărgăritar este însă cartea voluminoasă, broșurată frumos și cu gravuri: *Cuvinte de viață pentru cei trudiți*, de Arh. *Galacteon D. Cordon*, cu predici de model, pe înțeles, scurte, ușoare și pe o limbă, că luând cartea în mână, nu o mai lași.

În urmă 11. *Cuvântare* rostită la *Viti-leanca* de Arh. *Galacteon D. Cordon*.

Acest început bine pregătit de misiune pastorală a Serviciului Religios și al propagandei culturale la C. F. R. se datorește în primul rând șefului său, unui păstor sufletesc și scriitor bisericesc de valoare.

Dorim, ca misiunea de propagandă condusă de P. C. Sa în spirit atât de luminat, cu atât avânt și devoțiune apostolică, să producă rezultatele sale spre mărirea patriei și a Bisericii!

Binecuvântat cel ce vine întru numele Domnului!

Dr. I. S.

PROTOCOL

despre ședințele Sinodului eparhial din dieceza ort. română a *Aradului* ținute în sesiunea ordinară a anului 1923.

Ședința IV.

ținută în 30 Maiu (12 Iunie) 1923 la orele 9 a. m.

Președinte: Pr. Sf. Sa Domnul Episcop diecezan *Ivan I. Papp*. Notar: *Mihaiu Păcățian*.

Nr. 43. Se cetește protocolul ședinței a III-a și se verifică.

Nr. 44. Urmează continuarea referadei comisiunii școlare în chestia statificării și detașării învățătorilor confesionali, care, prin raportorul Ascaniu Crișan, î-și menține propunerea de sub Nr. 41.

Deputatul Dr. Gheorghe Ciuhandu, susține propunerea Consistorului din raportul special Nr. 1593/923, ca contra propunere și anume:

a) În consonanță cu atitudinea fixată prin concluzul sinodal Nr. 46/922. Vener. Sinod eparhial să continue a cere categoric respectarea drepturilor culturale ale Bisericii, garantate prin legi de stat în vigoare încă și prin autonomia noastră bisericească și să protesteze energic împotriva noilor incurziuni în drepturile bisericii;

b) Să reclame dela guvernul țării respectarea angajamentelor solidare dela ancheta din Sibiu, în ce privește funcționarea școlii confesionale sub controlul și îndrumarea bisericii până la regularea chestiunii prin legislativă țării, singură în drept a schimba situații garantate prin legi publice;

c) Statului să i se atragă atenția asupra stărilor anarhice, cari au intrat în școală pe urma acestor frământări nelegale, în locul muncii tignite și de edificare culturală și sufletească a poporului și a Țării;

d) Să se ridice protest împotriva ordinului ministerial Nr. 28.485/923 reclamându-se anularea lui și aranjarea detașărilor la școlile noastre primare în deplin acord cu autoritatea bisericească, cum s'a precizat la ancheta din Sibiu, accentuându-se deosebit, ca în comune esclusive sau majoritare ortodoxe române, ca singură școala noastră, precum și în atari comune de ale noastre, unde n'avem școală confesională, ci numai de stat, să nu mai fie trimiși învățători de alte confesiuni, ci de cei din sânul bisericii noastre, și mai ales un femeii, cari nu pot prevedea cantoratul.

Punându-se la vot contrapropunerea deputatului Dr. Gheorghe Ciuhandu și întrunind majoritatea voturilor.

Sinodul o ridică la valoare de concluz.

Nr. 45. La raportul special al Consistorului de sub Nr. 1730/923 în chestiunea locuințelor și pământurilor învățătoresți, comisiunea școlară, prin raportorul Ascaniu Crișan, face următoarea propunere:

„Pentru ieșirea din această situație nelămurită, comisia școlară nu găsește altă soluție decât ca Măritul Congres bisericesc, în înțelegere cu organele statului, să soluționeze definitiv chestiunea școlilor confesională, în

chip mulțumitor pentru ambele părți, rămânând, ca deciziunile aduse în comun acord, să fie trecute prin corpurile legiuitoare și ridicate la valoare de lege, dat fiind, că numai pe calea aceasta și nu prin ordine sporadice și adeseori foarte laconice se poate ajunge la încetarea conflictelor perpetue în care ajunge de prezent biserica cu statul pe această temă. Ear până atunci, atât statul cât și biserica să depună toate eforturile ca să se respecte întocmai și de către ambele părți angajamentele luate de pe urma anchetei din Sibiu”.

Deputatul Dr. Gheorghe Ciuhandu face următorul amendament:

„Sinodul eparhial susține necondiționat și neschimbat dreptul de proprietate și de dispoziție a bisericii asupra tuturor averilor sale școlare. Iar în chestiunile de litigiu existente sau cari s'ar ivi, se autorizează Consistorul să procedă întemeiul acestui principiu”.

Sinodul primește propunerea comisiunii cu amendamentul deputatului Dr. Gheorghe Ciuhandu.

Nr. 46. Urmează referada comisiunii școlare la raportul special al Consistorului de sub Nr. 500/923 în chestiunea învățământului religios în școlile superioare de comerț.

La propunerea comisiunii:

Sinodul ia cu regret la cunoștință reducerea orelor de religie la școlile superioare de comerț la 2 ore săptămânale, pentru întreaga școală, în noua programă analitică, întocmită de Ministerul Instrucțiunii, Directoratul General, Cluj, fără consultarea organelor superioare bisericești și aprobă demersurile făcute de către Ven. Consistor, pentru complectarea orașului la câte 2 ore de religie pentru fiecare clasă, punându-i în vedere să solicite la Consistorul mitropolitan rezolvirea favorabilă a acestei chestiuni.

Nr. 47. Se cetește raportul special al Consistorului de sub Nr. 1589/923 în chestiunea învățământului religios în școlile secundare, prin care se arată, că Ministerul Instrucțiunii publice, reducând orelor din singuratică materiei, a redus și orelor de religie și anume în clasele V. și VI. la câte o oră; iar în clasele VII. și VIII. nu va fi nici o oră de religie.

Comisia școlară prin raportorul Ascaniu Crișan propune a se lua la cunoștință ordinul ministerial.

Față de propunerea comisiunii, deputatul Dr. Gheorghe Ciuhandu, susține, ca contra propunere, propunerea Consistorului în sensul de a se lua atitudine hotărâtă împotriva micșorării prestigiului moral și educativ al studiului religiunii; a se însista pentru respectarea ordinului ministerial Nr. 5304/921, dat pentru provinciile alipite în chestiunea orelor de religie chiar și în cadrul aranjamentelor

nouă proiectate de guvern pentru anul școlar 1923/924 și totodată să se reclame, ca cifra de 2 ore de religie de fiecare clasă și la fiecare categorie de școli secundare, profesionale și chiar primare să se respecte și pe viitor, la normarea nouă prin legea învățământului public“.

Punându-se la vot contra propunerea deputatului Dr. Gheorghe Ciuhandu, și întrunind majoritatea voturilor.

Sinodul o ridică la valoare de concluz.

Nr. 48. Se cetește raportul special al Consistorului de sub Nr. 903/923 cu privire la scrierea istoriei școalelor noastre centrale (școala normală și teologia.)

La propunerea comisiei:

Sinodul ia act cu plăcere despre apariția impozantei monografii a seminarului teologic și a școlii normale, scrisă cu multă competență și oboseală de către S. S. Dr. Teodor Botiș, directorul actual al institutelor, căruia Sinodul îi exprimă mulțumiri protocolare, aducând în același timp pioasă recunoștință mult regretatului profesor Dr. Avram Sădeanu, care și are deasemenea partea sa la scrierea acestei monografii.

În ce privește scrierea istoricului diecezei și vieții marelui luptător național bisericesc și om de școală, care a fost Moisa Nicoară, în conformitate cu propunerile Consistorului cuprinse în raportul special de sub Nr. 327/923, respective Nr. 903/923, Sinodul încuviințează tipărirea, în broșură separată, a documentelor nepublicate ca adnexe la Istoria Institutelor diecezane, privitoare la aceste institute și la trecutul diecezei cu atât mai vădit, cu cât publicarea acestora s'a început în anuarul institutului ped-teologic din anul școlar 1916/917, având ca și aceste documente să fie încorporate în acel volum de documente istorice; se încuviințează pregătirile necesare pentru scrierea monografiei despre viața și activitatea lui Moise Nicoară și începând de acum să la spre acest scop în buget an de an câte o cvotă de 5000 lei pentru constituirea unui onorar și pentru acoperirea șeselor de cercetări istorice și în alte arhive după materialul istoric necesar.

Nr. 49. Urmează la ordinea zilei, raportul Consistorului plenar de sub Nr. 1435/923 în chestiunea școlii normale ortodoxe române din Arad.

Comisiunea școlară întregite face următoarea propunere:

„Considerând, că înființarea școlii normale de stat va avea, ca urmare în mod fatal închiderea școlii noastre normale, care fără ajutorul de stat, din care să se acopere în măsură integrală lefa profesorilor și să se asigure bursele elevilor, va ajunge în imposibilitatea de a face față cheltuelilor enorme, de reclamă astăzi susținerea unei școlii normale și îndrumarea ei pe calea de sigură propășire.

Considerând, că desființarea școlii normale, care timp mai bine de 100 de ani a adus servicii enorme neamului românesc din aceste părți, ar însemna cea mai mare impietate adusă străduințelor noastre culturale din trecut.

Considerând în fine, că prin desființarea acestei școlii o seamă de profesori angajați definitiv față de care biserica are anumite obligațiuni, vor rămâne fără catedre.

Să se aleagă o comisiune constatătoare din 3 deputați sinodali cu menirea, ca aceasta să compună un memoriu documentat către Ministerul Instrucțiunii, în care să se arate rolul important, pe care l'a jucat școala noastră normală în trecut și serviciile mari, pe cari le-a adus culturii românești din dieceza Aradului dovedindu-se la sfârșit, că prin înființarea școlii normale de stat, acest important factor de cultură sfârșește prin a și închide porțile și a zăvori între păreții lui toate tradițiile luminate din trecut, cari ar putea servi de atâtea îndemnuri pentru o muncă și mai efectivă în viitor pe terenul nostru școlar-bisericesc.

Comisia exmisă va avea menirea să transmită memoriul personal Dlui Ministru al Instrucțiunii, stăruind din răspuseri, ca să se absteie dela înființarea școlii normale de stat, oferindu-se școlii noastre normale tot sprijinul moral și material necesar pentru înflorirea ei în viitor spre binele bisericii ortodoxe și a neamului românesc din aceste părți.

Intrucât intervenția nu va avea rezultatul dorit, solicitând interesele superioare de stat înființarea școlii normale proiectată, comisiei exmise îi se da autorizația de a intra în tratative cu organele statului în sensul ca școala normală ce e pe cale de a se înființa să fie o continuată a preparandiei noastre angajându-se toți profesorii actuali și păstrându și școala în viitor legătura cu biserica prin creșterea viitorilor învățători în spirit creștinesc ortodox și pregătirea lor pentru provederea cantoratului dat fiind că la poporul nostru sentimentul patriotic se confundă cu cel religios. Statului i-se rezervă dreptul numirilor de profesori, cu consensul Consistorului și de control în chestiunile de ordin didactic și disciplinar. Școala va purta numele unuia din fostii profesori vestiți ai preparandiei“.

Față de propunerea comisiei, deputatul Dr. Gheorghe Ciuhandu, susține propunerea Consistorului din raportul Nr. ad. 1435/923, ca contra propunere și anume.

„Vener. Sinod să reclame Onoratului Ministru al Instrucțiunii:

a) Să respecteze temeiul legal existent de drept public până când nu se va schimba acela prin alt temeiul legal al unei legi de stat;

b) Până atunci statul să respecteze principiul școlii confesionale deci și școala normală a noastră din Arad, care a adus neprețuite servicii culturale neamului și bisericii noastre și spre a feri această școală de dezastrul sistării să asigure bursele elevilor și să-i deie școlii toate subvențiile necesare sub titlul trebuințelor personale și materiale după principiul salarizării dela stat, introdus la noi pe baza autorizației primite dela ministrul Instrucțiunii din Cluj.

c) Totodată Sinodul să roage pe On. Ministru să acoarde și acoperirea necesară a speselor de renovare a edificiului școlii și internatelor școlii normale“.

Punându-se la vot contrapropunerea deputatului Dr. Gheorghe Ciuhandu, și întrunind numai șase voturi.

Sinodul ridică la valoare de concluz propunerea comisiunii.

Nr. 50. Prezidiul provoacă sinodul să aleagă o delegație sinodală care să meargă de urgență la dl. Ministru al Instrucțiunii publice și să intervină conform concluzului Nr. 48, ca să putem avea răspuns categoric încă înainte de încheierea anului școlar curent.

Sinodul alege de deputați pe dl. Vasile Goldiș și Dr. Teodor Botiș.

Nr. 51. Raportul special al Consistorului de sub Nr. 1596/923 în chestiunea sectarilor.

Se ia la cunoștință.

Nr. 52. Se cetește raportul special al Consistorului de sub Nr. 1592/923 în chestiunea învățământului religios în eparhie.

Sinodul acceptă principiile generale schițate în acest raport, menite să normeze activitatea viitorilor inspectori ai învățământului religios. Invită Consistorul să depună toată sollicitudinea ca cele două funcții de inspectori (al învățământului religios) să se sistematizeze de urgență, făcând noi intervenții la ministerul Instrucțiunii, pentru cuprinderea retribuțiilor, ce reclamă ele, în subvenția anuală de stat a bugetului diecezei.

În bugetul Consistorului să se iete 5000 lei spese de deplasare și 2000 lei pentru ca din această sumă cu prilejul inspecțiilor învățământului religios să se poată distribui gratis lecturi potrivite religioase morale între elevii silitori în studiul religiei și cu conduită exemplară.

Nr. 53. Urmează la ordinea zilei referada comisiunii epitropești prin raportorul Procopiu Givulescu cu privire la bugetul Consistorului pe anul 1923 și anume:

Venite 71.250 Lei

Spese:

a) Retribuții personale la Consistor 45.0560 Lei
 b) " " " Inst. teol. 41.3664 "
 c) " " " șc. norm. 51.7776 "
 d) Spese materiale la Consistor 203.600 "
 c) " " " Inst. teologic 271.000 "
 d) " " " șc. normală. 624.000 "

De tot: 2.480.600 Lei

Comisiunea propune, ca la spesele de 2.480.600 lei să se adauge 5000 Lei spese de deplasare pentru inspectorii învățământului religios și 2000 Lei spese de propagandă religioasă conform concluzului sinodal Nr. 52/923 și alți 5000 Lei pentru scrierea istoricului diecezei și biografiei marelui luptător național bisericesc, Moise Nicoară conform concluzului sinodal Nr. 48/923.

Sinodul primind propunerea comisiunii, votează bugetul pe anul 1923 cu

spese de 2.480.600 Lei
 și venite de 71.259 "
 deficit 2.421.350 "
 care se va acoperi din subvenția de stat.

Nr. 54. Urmează referada comisiunii bugetare, care prin raportorul său Iuliu Puticiu propune stabilirea și asemnarea speselor împreunate cu prezența sesiunii sinodale în modul următor:

a) diurne 23.500 Lei
 b) spese de călătorie 4.210 "

De tot: 27.760 Lei

Sinodul stabilește și încuviințează diurnele și spesele acestei sesiuni sinodale în suma propusă de comisia bugetară și le asemnează la cassa Consistorului având însă a se detrage diurna de o zi dela fiecare deputat.

Nr. 55. Pentru verificarea protocolului acestei ședințe.

Se designează biroul și deputații sinodali domiciliați în Arad.

Terminându-se agendele prezenței sesiunii, Preasf. Sa părintele Episcop mulțumește lui Dumnezeu, care l-a învrednicit a piini al doilea deceniu și a intra cu pace în deceniul al treilea de arhipăstorire. Mulțumește deputaților pentru zăbul și interesarea, cu care au participat la rezolvirea chestiunilor puse la ordinea zilei, rugându-i pe toți, ca în vremurile acestea de grele ispite, fiecare să caute a promova cu cuvântul și cu fapta cultural religioasă mbrală a poporului premergând întru toate cu pildă bună înaintea poporului. Le poștește la toți reînțoarcere cu bine la casele și familiile lor, revedere norocoasă și cu bine la anul, ce vine și declară sesiunea sinodală din acest an de închisă.

La aceste cuvinte ale Preasf. Sale răspunde deputatul Dr. Teodor Botiș, care în numele sinodului exprimă mulțumită Preasf. Sale pentru că, deși convalescent, a luat asupra sa sarcina de a conduce acest sinod. Îi mulțumește pentru conducerea înțeleaptă a ședințelor și pertractărilor acestui sinod, poftindu-i să ajungă, cu ajutorul lui Dumnezeu mulți ani cu bine și cu sănătate, spre a-și putea plini și pe viitor tot cu acelaș zăl și dragoste chemarea apostoliei spre mărirea lui Dumnezeu și spre binele și prosperarea sfintei noastre biserici și a instituțiilor ei.

Mihail Păcățian
notarul ședinței.

Acest protocol s'a cetit și verificat în ședința comisiei sinodale de verificare, ținută în 15/28 Iunie 1923.

Ioan J. Sapp

Episcop.

Titus Mărgineanț, Dr. Eugen Costina, Dr. Ioan Ursu,
Dr. Teodor Botiș, Ioan Chera, G. Ciuhandu,
Dr. Cornel Iancu.

INFORMAȚIUNI.

Aviz. Onorații conducători ai oficiilor parohiale, sunt rugați a îndemna tinerii cu precățiri și purtare bună, la îmbrățșarea carierei preoțești, care și în cele materiale, oferă avantajii față de alte cariere. În Seminarul nostru li se fac toate înlesnirile posibile, și prin acordarea de burse se ușurează cheltuețile enorme. Satele noastre au lipsă de luminători și este o datorință față de biserică și neam să ne îngrijim de creșterea unei sucrescente, care să umplă golurile așa de mult simțite pe terenul atât de frumos al păstoririi sufletești.

Aviz. Se aduce la cunoștința Onor. membri ai „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, cari doresc a lua parte la adunarea generală, ce se va ține la 28 și 29 August n. a. c. (Sfânta-Mărie-mare), în orașul Timișoara, că biletele cu reducere de 75% pe C. F. R. le vor primi dela directorii despărțămintelor respective, unde vor avea să și anunțe participarea în cel mai scurt timp.

Totodată Onor. membri sunt rugați a-și anunța de timpuriu participarea lor la această adunare **Dlui I. Petrovici, dir. regional al învățământului secundar și dir. desp. Asociațiunii în Timișoara**, pentru ca să se poată lua măsurile necesare pentru încartuire.

Fiindcă în înțelesul regulamentului au vot decisiv în adunarea generală numai membrii, cari și-au achitat taxele înainte de deschiderea adunării generale și sunt în posesiunea biletului de legitimare,

domnii membri, cari vor participa la adunarea generală și cărora eventual le-ar lipsi numitul bilet, sunt invitați să-l reclame din vreme dela subscrișul birou (Sibiiu, strada Șaguna Nr. 6).

Sibiiu, în 4 August 1923.

Biroul „Asociațiunii”.

Proșpect.

Înscrierile încep la 15 August până la 15 Septembrie. Deschiderea cursurilor la 22 Sept. în locul școlii str. I. C. Brătianu 9. Examenele de corigență se vor ține în după amiaza zilei de 22 Septembrie. Anul curent nu se primesc eleve noi decât în cl. II. și cl. III. pentru celelalte clase nu se primesc înscrieri conform noilor ordine. La înscriere se va prezenta actul de botez certificat de absolvirea claselor primare, bilet de vaccină, cererea de înscriere și 1000 Lei aconta pensiei. Fără aceasta sumă nici o elevă internă nu se consideră înscrisă. Taxa elevelor interne este 5000 Lei anual pe lângă taxa de înscriere care e 50 Lei. Fără aceasta o elevă internă mai aduce următoarele alimente: Făină de pâine 80 kg. Făină albă 40 kg. Cartofi 100 kg. Untură 14 kg. Uuă 100, Zahăr 10 kg. Fasole 5 kg. și săpun 6 kg. pentru elevele care spală la școală, iar pentru cele ce spală acasă 2 kg. Aceste alimente precum și taxa trebuiesc să fie achitate toate până la 1 Martie. Nici un favor pentru alimente nu se mai acordă nici chiar pentru elevele bursiere. Elevele externe vor plăti 50 Lei înscrierea și 100 Lei lunar didactru. Rufăria necesară elevelor interne este următoarea: 6 cămăși de zi, 4 cămăși de noapte, 6 perechi pantaloni, 6 per. ciorapi negri, 6 ștergare, 1 fustă de glot negru pe dedesubt, 12 batiste, 3 cearșafuri de pat, 3 de plapomă și 6 fețe de perină, 1 acoperitoare de pat albă curată, 1 față de masă, 3 servete de masă, 3 cărpe de bucătărie și 3 de praf, saltea, 2 perini și plapomă, șorț negru, rochie de uniformă neagră după model, palton și jachetă neagră, ghetete negre, pălărie neagră de uniformă. Toate acestea vor fi iscălite cu numele elevei.

Pentru masă: 1 farfurie lată, 1 farfurie adâncă, 1 farfurioară de deșert. Cuțit lingură și furculiță. Cească cu farfurioară și linguriță și 1 pahar pentru apă.

Pentru toaletă: săpun, perie de dinți și prafuri, perie de cap cu piaptăn rar și des, perie de haine, perie de ghetete și box.

Tot odată se aduce la cunoștința părinților că în atelierul de croitorie nu se vor mai primi comenzi de sadă adică rochii, ci numai comenzi de stofă. Asemeni după noile dispozițiuni fiecare elevă din croitorie sau lengerie va duce cu sine la finele anului 2 obiecte lucrate de ea în clasă pentru ea personal sau pentru familia ei.

Școala profesională de fete a Societății
Doamnelor române, Arad.

Publicațiune.

Inscrierile se fac la școala medie de stat „Iosif Vulcan“ din Arad între 3—8 Sept. Examenele de corijență elevilor de stat se vor ține la 10 Sept. (Ex. de corijență va fi scriptic și oral). Cei reușiți se vor înscrie la 11 Sept.

1. Examenele de primire se vor ține la 11 Sept.

2. La 21 Sept. (Vineri) elevi de stat să se prezinte la școală la orele 9 a. m. „Te Deum“. Deschiderea anului școlar.

3. La 22 Sept. (Sâmbătă) la orele 8 a. m. se vor începe prelegerile.

Toate taxele (și didactru) se solvesc la direcțiunea școlai, dar nu la perceptorate.

Repetenții vor solvi pe lângă celelalte taxe, didactru odată și jumătate.

Examenele particulare se vor ține la 12—18 Sept. Ex. de corijență pentru particulari la 12 Sept. Examenele de absolvire: 18/20 Sept.

Arad, la 10 August 1923.

Direcțiunea.

Nr. 1108—1923.

Convocare.

În înțelesul §-ului 23 din statute, membrii „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ se convoacă la

Adunarea generală ordinară,

ce se va ține la *Timișoara*, în zilele de 28 și 29 August n. 1923.

Programa adunării:

Marți, în 28 August 1923, la orele 11 a. m.

Ședința I, cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale.

2. Inscierea delegaților prezenți ai despărțămintelor.

3. Raportul general al comitetului central pe anul 1922.

4. Alegerea comisiunilor pentru:

a) Examinarea raportului general pe anul 1922.

b) Censurarea socotelilor pe anul 1922 și a proiectului de buget pe anul 1924.

c) Inscierea membrilor noi.

5. Prezentarea eventualelor propuneri.¹⁾

Mercuri, în 29 August, la orele 9 a. m.

Ședința II, cu următoarea ordine de zi:

1. Raportul comisiunii alese pentru examinarea raportului general, și propunerile acestei comisiuni.

¹⁾ Eventualele propuneri au să fie înaintate, în scris, prezidiului „Asociațiunii“, Sibiu, Strada Șaguna Nr. 6, cu 8 zile înainte de adunarea generală.

2. Raportul comisiunii însărcinate cu censurarea socotelilor și a proiectului de buget.

3. Raportul comisiunii pentru înscrierea de membri noi.

4. Alegerea prezidentului, și a unui membru în comitetul central, în locul membrului Gavriil Precup, pe un period de doi ani (1923/24—1924/25).

5. Fixarea locului pentru ținerea adunării generale ordinare din anul 1924.

6. Dispoziții pentru verificarea procesului verbal ai adunării generale.

7. Închiderea adunării generale.

După prânz la orele 4.

Ședința festivă a secțiilor științifice-literare.

Sibiu, din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, ținută la 4 August 1923.

Dr. Octavian Russu,
vice-președinte.

Romul Simu,
secretar.

CONCURSE.

Nr. 1338/1923.

Pentru îndeplinirea provizorie a postului de *al II-lea referent* la senatul episcopesc dela Consistorul ort. român din Arad să escrie concurs.

Beneficiul împreună cu acest post e: 1) Salar de bază lunar Lei 2200. 2) Indemnizație de chirie 20%, 25%, ori 30% dela salarul de bază, după cum alesul va fi singuratic, căsătorit ori cu familie; 3) Indemnizație de scumpete lunar 750 Lei; care beneficiu poate suferi schimbări — urcare ori reducere — după cum va fi stabilit din partea Ministerului Cultelor.

Îndeplinirea acestui post va fi provizorie până la sesiunea sinodală din anul 1924 când sinodul eparhial va îndeplini postul prin alegere.

Dela recurenți se cere terminarea studiilor liceale cu testimoniu de maturitate, cvalificație juridică ori preoțească cl. I.

Atestat de moralitate și despre serviciul de până aici.

Reflecții la acest post au să-și înainteze pețițiunile ajustate cu documentele necesare Consistorului ort. rom. din Arad până în 31 August 1923.

Arad, din șed. cons. a senatului episcopesc ținută la 19 Iulie—1 August 1923.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□—

2—3

Nr. 803/1923.

Pentru îndeplinirea postului de *protocolist-archivar* la Consistorul ort. rom. din Arad prin aceasta se scrie concurs.

Beneficiul împreună cu acest post e :

1. Salar fundamental lunar 1050 Lei ;
2. Indemnizație de chirie : 20%, 25%, ori 30% dela salarul fundamental, după cum alesul va fi singuratic, căsătorit ori cu familie.

3. Indemnizație de scumpete lunar 750 care beneficiu poate suferi schimbări — urcare ori reducere — după cum va fi stabilit din partea Ministerului Cultelor în proporție cu salariile celorlalți funcționari.

Alesul va fi definitivat numai după un an de probă.

Dela recurenți se cere absolvarea liceului cu testimoniu de maturitate și testimoniu de calificare preoțească. Atestat despre eventualul serviciu de până aici.

Reflectanții la acest post au să-și înainteze petițiunile ajustate cu documentele necesare Consistorului ort. rom. din Arad până la 31 August 1923.

Arad, din șed. consist. a Senatului episcopesc ținută la 19 Iulie — 1 August 1923.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□—

2—3

Nr. 2106/1923.

Pentru îndeplinirea postului de contabil ajutător la administrația casei consistoriale ort. rom. din Arad prin aceasta se scrie concurs. Beneficiul împreună cu acest post e :

1. Salar fundamental lunar 1050 Lei ;
2. Indemnizație de chirie 20%, 25% ori 30% dela salarul fundamental (după cum alesul va fi singuratic, căsătorit ori cu familie).

3. Indemnizație de scumpete lunar 700 Lei, care beneficiu poate suferi schimbări — urcare ori reducere — după cum va fi stabilit din partea Ministerului Cultelor în proporție cu salariile celorlalți funcționari.

Alesul va fi definitivat numai după un an de probă.

Dela recurenți se cere absolvarea școlii comerciale superioare și testimoniu de maturitate. Atestat despre eventualul serviciu de până acum.

Reflectanții la acest post au să-și înainteze petițiunile ajustate cu documentele necesare Consistorului ort. rom. din Arad până în 31 August 1923.

Arad, din șed. cons. a senatului episcopesc ținută la 15/28 Iulie 1923.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□—

2—3

Nr. 165/1923.

În baza ordinului consistorial Nr. 1912/1923, prin aceasta public din nou concurs din oficiu pentru îndeplinirea parohiei vacante din Găvoșdia, cu termen de recurgere de 30 de zile.

Venitele parohiei sunt :

1. O sesiune parohială de 32 jugh. de 1100 st. p. parte arător, parte finat.

2. Stolele legale.

3. Birul legal.

4. Intregirea dela stat.

Casă parohială nu este.

Parohia este de clasa a II-a (a doua). Celce să va alege va predica cel puțin de douăori pe lună, va catehiza elevii școlii confesionale și va suporta toate sarcinile publice după venitul parohial.

Recursele înscrise cu documentele de calificare personală și despre eventualul serviciu — ale recurenților din altă diecesă și cu învoirea Dlui Episcop diecezan de a putea recurge — și adresate Comitetului parohial din Găvoșdia, să se trimită oficiului protopopesc din Radna. Prezentarea în parohie să va face conform dispozițiilor regulamentare în vigoare.

Radna, la 17/30 Iulie, 1923.

Protopie Givulescu, m. p. protopresbiter.

—□—

1—3

Prima Turnătorie Română de Clopote

a lui

ANTONIU BEIUȘAN

Execută comande de clopote în toate tonurile și instalează și reparaază orologiile de turn cu prețurile cele mai avantajoase.

A R A D

Strada Sava Raicu 131. (fost strada György 18.)

In atențiunea comunelor și satelor!

Nainte de a repara orologiul de turn, să vă adresați cu încredere la noi, unicii orologieri în Arad, care au atelier mehanic aranjat cu uneltele necesare pentru repararea orloagelor de turn, având o lungă praxă pe acest teren. Firma noastră sustă dela anul 1887. Pentru lucrările făcute luăm cea mare garanție. Muncă exactă și specială.

Cu stimă

Francisc Ascher & Comp

orologieri și mehanici.

Arad, Str. Eminescu No. 30.

9—10

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial
Censurat: Censura presei.